

Gwaith y Pwyllgor Gwyddoniaeth a Thechnoleg

1. Swyddogion y pwyllgor fydd yn arwain ar y gwaith a'r trafodaethau, sef:

- **CADEIRYDD:** Dyletswydd y Cadeirydd yw arwain ac ysbrydoli'r aelodau wrth gadeirio'r pwyllgorau yn effeithlon, gan gynrychioli barn y pwyllgor yn y Pwyllgor Gwaith.
- **YSGRIFENNYDD:** Prif swyddogaeth yr Ysgrifennydd yw cofnodi yn gywir a threfnus ac mewn Cymraeg graenus, gan anfon copi o'r cofnodion at y Trefnydd drwy e-bost o fewn tri diwrnod ar ôl y cyfarfod.

Bydd y Cadeirydd yn dod yn aelod o Bwyllgor Gwaith yr Eisteddfod, a gofynnir i'r Ysgrifennydd fynychu yn ei h/absenoldeb. Yn ogystal â hyn, bydd y 2 swyddog yn dod yn aelod o'r Panel Canolog Gwyddoniaeth a Thechnoleg dros gyfnod yr Eisteddfod.

2. Rheolau Sefydlog – cyn gwneud dim arall, mae angen eu darllen a'u derbyn yn swyddogol fel pwyllgor.

3. Dewis Testunau a Themâu

Mae'r arddangosfeydd gwyddoniaeth bellach yn greiddiol i arlwy blynyddol yr Eisteddfod. Bydd angen meddwl a thrafod syniadau am themâu ar gyfer y Pafiliwn Gwyddoniaeth a Thechnoleg. Dylid meddwl am o leiaf 3-4 syniad gwahanol fel man cychwyn; dylai'r syniadau amlygu gwyddoniaeth leol a gwyddoniaeth sy'n amserol (e.e. darganfyddiad Higgs Boson yn 2012). Gall themâu gael eu datblygu yn ogystal yn sgil ffynonellau nawdd posibl.

Canllawiau dewis testunau:

Yn y tabl sydd wedi'w greu ar gyfer dewis testunau yr adran, a gwelir fod nodiadau syml wedi'w nodi ar gyfer y cystadlaethau gwahanol, gydag esiampl o'r dewis mwyaf diweddaraf mewn rhai achosion. Gweler isod nodiadau pellach ar gyfer rhai o'r testunau:

Adran gyfansoddi

NI DDYLID gosod cystadlaethau cyfansoddi ar gyfer disgyblion ysgol o unrhyw oed, na myfyrwyr. Ceisiwyd gwneud hyn sawl gwaith yn y gorffennol heb ddenu fawr ddim diddordeb.

Adran ymarferol

Mae'n bosib gosod cystadlaethau i ddisgyblion ysgol cynradd dan 12 oed ac yna 12 i 16 oed yma. Y math o gystadlaethau ddylai fod yma fyddai rhai dyddiol i dimau neu unigolion (ond nodi yn bendant p'run) gyda gwobrau penodol bob dydd.

4. Dewis Beirniaid

Mae gofyn meddwl am restr ddigon hir er mwyn cael digon o enwau wrth gefn. Defnyddir **un** beirniad yr un ar gyfer y gystadleuaeth dyfeisio ac arloesi. Nid oes rhaid nodi enwau beirniaid y cystadlaethau ymarferol yn y testunau os na ddymunir.

Wrth gynnig beirniaid a wnewch chi plis sicrhau eich bod yn manylu ar bwy y union yw'r personau (i osgoi unrhyw gamddealltwriaeth).

Rhaid peidio bod yn rhy leol neu blwyfol wrth ddewis testunau a beirniaid - mae angen digon o amrywiaeth.

Mae'n bosib rhoi rhai testunau sydd gyda blas lleol neu gysylltiadau lleol o ran beirdd, gosodwyr, enwogion neu leoedd, ond mae angen cadw mewn cof mai Eisteddfod Genedlaethol yw hon sy'n ymweld â'r ardal leol. Mae angen darnau sy'n apelio at gystadleuwyr, hyfforddwyr a hefyd cynulleidfa eang. Mae'r dewis o ddarnau yn hollbwysig er mwyn sicrhau denu'r cystadleuwyr pybyr yn ogystal â rhai newydd – cofiwch ei bod hi'n haws annog rhai i gystadlu gyda darnau apelgar da.

Bydd angen gofalu nad yw barn unigolyn/ion yn llywio barn y pwyllgor - mae wedi digwydd sawl tro yn y gorffennol! Mae angen meddwl am yr hen a'r newydd o ran y geiriau yn ogystal â'r ceinciau. Hefyd dylid

meddwl a chadw mewn cof hyd pob darn prawf, gan y bydd rhain angen cael eu hamseru cyn creu amserlen rhagbrofion a chystadlaethau'r Pafiliwn.

COFIWCH NA FYDDWN YN CYSYLLTU Â'R BEIRNIAID HYD NES Y BYDD Y PWYLLGOR DIWYLLIANNOL WEDI DERBYN Y TESTUNAU – YN AMLWG FELLY MAE POB ELFEN O'R GWAITH TESTUNAU YN GWBL GYFRINACHOL.

Y gwaith uchod i'w wneud yn ystod y cyfarfod cyntaf fel bo'r testunau yn cael eu paratoi i'w cyflwyno i'r Panel Canolog mewn cyfarfod ar y cyd **25 o Ionawr 2020**. Rhaid gwneud unrhyw newidiadau ar y diwrnod hwnnw fel bod modd eu cyflwyno yn derfynol i Bwyllgor Diwylliannol yr Eisteddfod ym Mis Mawrth 2020. Bydd gan y swyddfa lawer o waith wedyn i gael popeth yn barod ar gyfer eu hargraffu erbyn diwrnod Cyhoeddi'r Eisteddfod.

5. Gwobrau

Bydd angen i'r pwyllgor annog pobl i roi gwobrau. Rhaid cyfeirio pob cais am wobr i'r Pennaeth Gweithredu Cymunedol, Alwyn Roberts (Gweler y gwybodaeth cyswllt isod) â maint y wobr a gynhigir. Bydd Swyddfa'r Eisteddfod wedyn yn cysylltu â'r person dan sylw i drafod y mater. Cofiwch fod pob gwerth ariannol unrhyw wobr yn gallu cael ei glustnodi yn erbyn targed ardal arbennig os yw'r rhoddwr yn dymuno.

6. Mae Coleg Cymraeg Cenedlaethol dan gytundeb gan yr Eisteddfod i weinyddu gwaith yr pwyllgor a threfnu arlwy y Pafiliwn gwyddoniaeth - bydd angen dechrau meddwl am gynllun mewnol y babell a **gweithgareddau i lenwi'r babell am yr wythnos. Yn ddelfrydol mae eisiau i raglen yr wythnos fod yn ei lle erbyn diwedd Ebrill 2021 gyda'r cyfan wedi ei gadarnhau o ran gweithgareddau. Mi fydd eisiau meddwl am ddarlithwyr ac yn enwedig ar gyfer **Y Ddarlith Wyddonol**.**

Dylid ceisio sicrhau enwebiadau ar gyfer y Fedal Wyddoniaeth a Thechnoleg erbyn diwedd Mis Ionawr 2021.

7. Yn ystod yr Ŵyl – mae gwaith am nifer o ddyddiau cyn yr Eisteddfod i osod y cyfan yn ei le ac yna yn ystod yr wythnos i sicrhau rhediad hwylus y Babell a chanfod stiwardiaid. Byddwn yn gofyn i un swyddog o'ch pwyllgor i ymuno â'r is-bwyllgor Gwirfoddoli a fydd yn cyfarfod yn y misoedd yn arwain at yr Eisteddfod. Bydd y cynrychiolydd yn dod nôl at y pwyllgor i helpu ar y gwaith o ganfod pŵl o wirfoddolwyr ar gyfer eu hamserlennu.

Alaw Dafydd: a.dafydd@colegcymraeg.ac.uk

Elin Williams: e.williams@colegcymraeg.ac.uk

Coleg Cymraeg Cenedlaethol, Y Llwyfan, Heol y Coleg, Caerfyrddin, SA31 3EQ / 01267 610408

Alwyn Roberts – Pennaeth Gweithredu Cymunedol: alwyn@eisteddfod.org.uk (gwobrau)

Elen Huws Elis – Trefnydd a Phennaeth Artistig: elen@eisteddfod.org.uk (cystadlaethau ac arlwy ar y Maes)
Swyddfa'r Eisteddfod, Uned 15, Parc Busnes yr Wyddgrug, Yr Wyddgrug, Sir y Fflint, CH7 1XP / 0845 409 0400